
Nieuwsbrief-Plus Remonstranten Den Haag e.o. 27 juni - 22 augustus 2024

Agenda

Zondag 30 juni, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Antje van der Hoek

Zondag 7 juli, 10.30 uur, Kerkdienst (met doop) met voorganger ds. Reinhold Philipp

Donderdag 11 juli, 14.00 uur, Liturgisch bloemschikken o.l.v. Nelly Versteeg

Zondag 14 juli, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Antje van der Hoek

Woensdag 17 juli, 20.00 uur, Bram Rutgers van der Loeff: Anton Gaudi – dichter in steen

Zondag 21 juli, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Reinhold Philipp

Woensdag 24 juli, 14.00 uur, Zomerlezing dr. Johan Goud; thema: Kunst en Spiritualiteit

Vrijdag 26 juli, 14.00 uur, Zomerlezing dr. Johan Goud; thema: Apocalyps

Zondag 28 juli, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Johan Goud

Maandag 29 juli, 14.00 uur, Zomerlezing dr. Johan Goud; thema: Vergankelijkheid

Woensdag 31 juli, 14.00 uur, Zomerlezing dr. Johan Goud; thema: Licht

Zondag 4 augustus, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Reinhold Philipp

Zondag 11 augustus, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. André Meiresonne

Zondag 18 augustus, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Martine Wassenaar

(En, alvast voor de volgende periode:

Zondag 25 augustus, 10.30 uur, Kerkdienst met voorganger ds. Antje van der Hoek

Zondag 1 september, 10.30 uur, Kerkdienst Openingszondag met voorgangers ds. Antje van der Hoek en ds. Reinhold Philipp)

Van de Redactie

Door: Peter Kelderman

Op het moment dat ik dit stukje schrijf, is er buiten een aangename temperatuur. Deze Nieuwsbrief-Plus loopt tot eind augustus. Logisch dus dat dit een overvolle editie is.

Zoals altijd starten we met de rubriek van Betty Renssen: 'Uit de kerkenraad'. Ze bericht o.a. over een gesprek met de 'Haagse Gemeenschap van kerken'; ook doet Betty (opnieuw) een dringende oproep voor vrijwilligers.

Na de kerkdiensten en het Pastoraal team, volgt het nieuwe Collectiedoel, Aandachtscentrum Den Haag. Ds. Reinhold Philipp schreef een mooie Overdenking over passieve, maar ook actieve 'Gelatenheid'.

Madzy van der Kooij meldt ons, dat de 'doos voor de doppen' nog steeds in gebruik is, nu zelfs twee dozen, voor plastic en metalen doppen. De opbrengst is nog steeds voor de opleiding van geleidehonden.

In het kader van de 'Vrijwillige Zomerontmoetingen' wordt een aantal activiteiten in onze kerk gepland. Zo verzorgt Nellie Versteeg een oefenmiddag over liturgisch bloemschikken, en verzorgt Bram Rutgers van der Loeff een lezing over Antoni Gaudi.

Daarnaast geeft dr. Johan Goud in juli vier Zomerlezingen: 'Het Schone en het Ware', over wat je raakt in kunst en literatuur.

Ikzelf ben gestart met een rubriek 'Activiteiten elders' waarin, heel kort, de diverse activiteiten worden gemeld vanuit het Landelijk Bureau Remonstranten, en vanuit de Raad van Kerken in Den Haag, en in Leidschendam-Voorburg.

Hans Willems stuurde ons een bijdrage voor de rubriek '50/75/100 jaar geleden'.

We ontvingen van ds. Reinhold Philipp een vreugdevol bericht over de stichting van een nieuwe remonstrantse gemeente in Duitsland; ook meldt hij over een podcast van de FO 'Dit is mijn

'Groene kerk, groen geloven' is in deze Nieuwsbrief-Plus vertegenwoordigd met twee bijdragen. Tiny Brunott doet verslag van een aantal 'groene activiteiten' binnen en buiten onze gemeente, met als laatste de 'Climate Chain' van Hoek van Holland tot Lauwersoog. Bram Rutgers van der Loeff nam 'de groene pen' op, naar aanleiding van het gedicht 'Der Panther' van Rainer Maria Rilke.

Ook Jacques Zwaan stuurde ons twee bijdragen, voor zijn rubriek "Bibliotheca Remonstrantica. De eerste gold de dissertatie van Marco Derks over 'constructies van homoseksualiteit en religie in het hedendaagse publieke discours in Nederland'. In de tweede bijdrage doet Jacques verslag van de uitreiking van een groot aantal Esperanto-teksten, door Gerrit Berveling, aan het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.

Miriam van Dam vond weer een vertederende uitspraak 'van een kind aan God'. Zoals altijd eindigen we de Nieuwsbrief-Plus met de rubrieken 'Personalia' en 'Kanselbloemen en kaarten'.

Na de zomer hervatten we de Nieuwsbrief, en wel met een Nieuwsbrief-Plus op 22 augustus. **Kopij hiervoor ontvangen we graag vóór zaterdag 17 augustus.**

Miriam, Hans en ik van de redactie wensen u allen een fijne zomerperiode toe!

...mensing over een pees... van de ...
lied', waaraan hijzelf heeft meegewerkt.

Uit de kerkenraad

Door: Betty Renssen

We hebben weer een paar bijzondere diensten achter de rug; afgelopen zondag bij de 'preek van de leek' waren er zelfs 48 mensen in de kerk, heel fijn.

De voorzitter en ik hebben een gesprek gehad met twee vertegenwoordigers van de Haagse Gemeenschap van Kerken om over onze oecumenische toekomst te praten.

A.s. zondagmiddag zijn de vrijwilligers uitgenodigd in het Kunstmuseum; de reacties zijn enthousiast, dus het zal vast erg gezellig worden.

Er is een mooi gevarieerd programma van Vrijzinnige Zomerontmoetingen gemaakt, waarvan er twee in onze gemeente zijn.

**Dringende oproep:
Zonder vrijwilligers kan onze kerk niet draaiend gehouden worden.**

Er zijn gelukkig al veel vrijwilligers, maar omdat er een aantal vrijwilligers is afgefallen, zijn we dringend op zoek naar nieuwe vrijwilligers met name als het gaat om koffieschenken na de dienst en bij de activiteiten van het Uyttenboogaertcentrum.

U kunt zich opgeven bij Miriam van Dam (remondenhaag@hetnet.nl, 070-325 0779).

Ik wens u allen een mooie zomer toe en hoop u in groten getale weer te zien op zondag 1 september, de openingszondag.

Ik ben op vakantie van 3 t/m 24 augustus

Kerkdiensten

De kerkdiensten zijn live te volgen, of later terug te kijken via [Kerk TV](#).

Zondag 30 juni

Voorganger: ds. Antje van der Hoek

Organist: Hans Jacobi

Zondag 7 juli, kerkdienst met doop

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

Tijdens de kerkdienst zal Lucas Antoni Alserda, zoon van Linde Kok en Frank Alserda en broer van Tessa Elodie, gedoopt worden.

Zondag 14 juli

Voorganger: ds. Antje van der Hoek

Organist: Hans Jacobi

Zondag 21 juli

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

Zondag 28 juli

Voorganger: ds. Johan Goud

Organist: Hans Jacobi

Zondag 4 augustus

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

Zondag 11 augustus

Voorganger: André Meiresonne

Organist: Hans Jacobi

André Meiresonne is vrijzinnig voorganger en geestelijk verzorger. Hij werd ooit opgeleid als bestuursjurist. Werkte in de communicatie en marketing en was daarna werkzaam als trainer en coach.

Zondag 18 augustus

Voorganger: ds. Martine Wassenaar

Organist: Hans Jacobi

Ds. Martine Wassenaar is sinds juli 2020 predikant van de vrijzinnige Uniekerk te 's Gravenzande. Ze heeft in Leiden theologie gestudeerd.

[Meer lezen](#)

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek

Telefoon: 0252-211204

E-mail: hoekpred.remodennaag@gmail.com

Antje heeft vakantie van 25 juli t/m 19 augustus

Ds. Reinhold Philipp

Telefoon: 070-3878732

E-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Reinhold heeft vakantie van 7 t/m 22 augustus

Collecte derde kwartaal

Door: de diaconale commissie

In het derde kwartaal collecteren wij voor het Aandachtscentrum in Den Haag.

(www.aandachtscentrumdenhaag.nl).

Het Aandachtscentrum werd in 1983 opgericht door een aantal kerken als een plek waar mensen geborgenheid kunnen vinden. Een huiskamer in de stad, waar de bezoekers een kopje koffie kunnen drinken, contact met elkaar kunnen hebben of deelnemen aan de vele activiteiten die door de medewerkers en vrijwilligers worden georganiseerd.

Vaak gaat het om sociaal kwetsbare mensen met meerdere problemen op het gebied van gezondheid, financiën, etc. Er komen veel mensen die eenzaam zijn, dakloos zijn of mensen met een licht verstandelijke beperking of met psychische problemen. De vrijwilligers van het Aandachtscentrum bieden een luisterend oor, zonder oordeel. Het is een plek waar mensen zich 'onvoorwaardelijk' gekend en gezien weten.

In de afgelopen jaren is het aantal bezoekers van het Aandachtscentrum toegenomen, hetgeen zonder twijfel kan worden toegeschreven aan de toename van het aantal daklozen en het tekortschieten van hulp aan de sociaal zwakkeren in de samenleving. Dit heeft ertoe geleid dat de openstelling van het centrum in het afgelopen jaar met meerdere dagdelen is verruimd.

Maar dit leidt uiteraard ook tot hogere kosten, en de opbrengst van deze collecte is dus van harte welkom om het goede werk van het Aandachtscentrum mogelijk te blijven maken.

Wij hopen dan ook dat u dit mooie doel van harte zult willen steunen.

Aandachtscentrum Den Haag

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR code gebruiken.

U kunt uw donatie overmaken naar rekening:
NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder
vermelding van: Aandachtscentrum.

Gelatenheid

Door: ds. Reinhold Philipp

Het is inmiddels lang geleden, maar ik herinner me nog heel goed dat ik als kleine jongen een keer met mijn vader langs een graanveld liep. Ik vond de blauwe bloemen die aan de rand van het veld en tussen het graan bloeiden heel mooi. 'Dat is onkruid.', zei mijn vader. Ik begreep het niet. 'Waarom zijn deze mooie bloemen onkruid?', dacht ik. Ook distels, hét bijbelse onkruid dat als straf op de akker van Adam (de mens) groeit (Genesis 3:17.18), vind ik fascinerende en prachtige planten. Kan een mooie bloem onkruid zijn, iets slechts? Wie bepaalt eigenlijk wat onkruid is (en wat niet)?

De knechten van de boer denken te weten wat van het opkomende groen op het veld graan en wat onkruid is (Mattheüs 13:24-30.36-43). Zij willen het onkruid weghalen. 'Als je het onkruid weghaalt, dan trek je ook koren uit de grond.', zegt Jezus als waarschuwing. In zijn beeldspraak staat het zaad, de kleine plantjes, symbool voor de mensen. In de gelijkenis ligt na het zaaien nog alles open. Ieder zaadje mag uitkomen en groeien. Goed en fout (zaad) groeien samen op.

Pas later zijn ze duidelijk van elkaar te onderscheiden en pas bij de oogst worden de goede gewassen van het onkruid gescheiden. Als de zaadjes voor mensen staan, kunnen we dan koren van onkruid onderscheiden? We zijn vaak gauw geneigd om (andere) mensen in hokjes in te delen. Maar wie is alleen goed en wie is door en door slecht? Heeft niet ieder van ons goed én kwaad in zich? Soms is goed (doen) heel moeilijk te onderscheiden van kwaad (doen). Soms blijkt pas achteraf of iets goed of slecht was.

De Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer schrijft in zijn Geloofsbelijdenis: *Ik geloof dat God uit alles, ook uit het slechtste, iets goeds kan en wil laten ontstaan. Ik geloof dat ook onze fouten en vergissingen zin hebben en dat het voor God niet moeilijker is deze te gebruiken dan de daden waarvan wij denken dat ze goed zijn.*

'Wees geduldig!' zegt Jezus tegen zijn

De middeleeuwse mysticus Meester Eckhart roept de mensen op om uit hun veroordelende positie te stappen, om niet meteen met etiketjes klaar te staan en met het denken in 'goed en fout', om de blik te veranderen. Daarbij helpt volgens hem een houding van gelatenheid. Het Nederlandse woord gelatenheid heeft tegenwoordig de matte betekenis van lijdzaamheid, berusting. Dat zijn woorden die suggereren dat je alles wat je overkomt maar passief hebt te ondergaan. Eckharts gelatenheid heeft niks met apathie of gevoelloosheid te maken en alles met het doorleven van de onvolkomenheid en onbestendigheid van dit bestaan. Dat is geen passief ondergaan, maar een actief omarmen, aannemen, in je opnemen. Gelatenheid heeft te maken met loslaten, overgave, geduld, wachten, uithouden, verduren.

Geef ons de kracht om de dingen te aanvaarden die onvermijdelijk zijn.

Geef ons de moed om de dingen te veranderen die veranderd moeten worden.

En geef ons boven alles de wijsheid om deze twee van elkaar te onderscheiden.

Is er ooit een tijd geweest waar er geen behoefte was aan kracht, moed of wijsheid?

De Amerikaanse theoloog en predikant Reinhold Niebuhr schreef dit 'gebed om kalmte'

tijdens de Tweede Wereldoorlog. De wereld was onrustig, chaotisch en de mensen leefden in angst

...gevang, zeg-...-gen-...
volgelingen. De zaaier, die symbool staat voor God, schijnt zich niet druk te maken om wat er allemaal mis zou kunnen gaan nadat hij aan het zaaien was. Met de gelijkenis van de zaaier vertelt Jezus ook iets over God, over Gods 'lankmoedigheid'. Er is sprake van een groot vertrouwen. Er wordt breed en royaal gezaaid. En er is veel geduld. Alle mogelijkheden tot ontplooiing blijven tot het eind open.

en onzekerheid. Het gebed om kalmte moedigt ons aan, onszelf in alle levenssituaties in vertrouwen aan God over te geven. Deze woorden hebben over de hele wereld een bijzondere betekenis gekregen, vooral voor hen die in woelige en onzekere tijden op zoek zijn naar balans. Ik kan dit gebed iedereen van harte aanbevelen (als dagelijks gebed).

Waar is de doos voor de doppen gebleven?

Door: Madzy van der Kooij

Een tijdlang hebben we in onze kerk doppen ingezameld om daarmee geld te verwerven voor het opleiden van allerlei soorten geleidehonden.

De tijd, dat er grote, menshoge plastic flessen stonden in winkelcentra, ligt alweer even achter ons, maar op kleinere schaal wordt er nog altijd ingezameld.

Het mes snijdt immers aan twee kanten: goed plastic wordt gerecycled en niet in de verbrandingsoven gestopt. Van het geld, dat daarmee wordt opgehaald, worden geleidehonden opgeleid.

Het is voor mij onvoorstelbaar, wat die geleidehonden tegenwoordig allemaal kunnen. Aanvankelijk waren er alleen blindengeleidehonden, maar inmiddels zijn er hulphonden voor mensen met fysieke problemen, die daardoor veel zelfstandiger kunnen leven, dan ze zonder hond zouden kunnen.

Zo helpen honden met omdraaien in bed, injecties geven – dingen, die ik tot voor kort voor onmogelijk had gehouden. Daarnaast helpen ze ook mensen met andere problemen, zoals PTSS en autisme. Het nut van deze honden kan moeilijk onderschat worden, denk ik: alle reden dus om doppen in te zamelen.

Omdat we ook een groene kerk zijn, wil ik ook het milieuaspect benadrukken. De doppen, die tegenwoordig aan de pakken vast zitten (een waardeloze constructie in het dagelijks gebruik, naar mijn idee), worden lang niet allemaal gerecycled, omdat lang niet overal geschikte ovens staan om ze te scheiden, of het PMD apart wordt opgehaald.

Ze worden weliswaar bij de inname zoveel mogelijk gescheiden, maar het risico bestaat nog steeds dat ze, vooral als ze klein zijn en losschieten, alsnog verdwijnen in de verbrandingsoven – doodzonde. Ergo: lever al uw plastic doppen in, ook die van de melk- en sappakken.

Alleen die op statiegeldflessen moeten erop blijven zitten; anders worden ze in de statiegeldflessenmachine niet herkend.

Nadat het in onze kerk even stil heeft gestaan, kunnen we vanaf heden weer doppen inleveren, meer nog dan voorheen zelfs: niet alleen de genoemde plastic doppen kunt u kwijt, maar ook de doppen van bierflesjes, andere metalen doppen van de jam, de sambal of de koffiemelk.

N.B. Graag wél gescheiden, en ook schoon in de afzonderlijke bakken inleveren! Omdat het inleverpunt van het metaal verder weg is, wordt het metaal dus minder frequent weggebracht dan het plastic.

Dus: hoort zegt het voort, en vraag ook in uw omgeving of mensen de doppen voor het goede doel willen bewaren!

Laat uw hart voor milieu en medemens spreken en breng uw doppen mee naar de kerk!

Vrijzinnige Zomerontmoetingen

Door: redactie Nieuwsbrief

Op de kist in de hal ligt de folder met de Vrijzinnige Zomerontmoetingen die in juli en augustus zullen plaatsvinden.

De onderstaande activiteiten: 'Liturgisch bloemschikken' en 'Lezing over Antoni Gaudi' zijn onderdeel van de Vrijzinnige Zomerontmoetingen.

Op de volgende link kunt de folder inzien:

[klik hier.](#)

Donderdag 11 juli, 14.00 - 16.00 uur

Liturgisch bloemschikken o.l.v. Nellie Versteeg

Op deze middag kunt u kennismaken met het fenomeen liturgisch bloemschikken. Bloemen en planten, genoemd in de bijbel, vormen de basis om gevoelens gestalte te geven passend bij de hoogtijdagen van het kerkelijk jaar.

Graag zelf meenemen: een snoeischaar, mesje of schaar. Er zullen 'vaasjes' aanwezig zijn, maar eigen inbreng zal zeker worden gewaardeerd.

Nellie Versteeg zal samen met Ginny Krijgsman de middag verzorgen.

Opgave deelneming graag **voor dinsdag 9 juli** via e- mail: Remondenhaag@hetnet.nl of telefonisch: **070 3250779**.

[Meer lezen](#)

Woensdag 17 juli, 20.00 uur

Lezing door: Bram Rutgers van der Loeff, over Antoni Gaudí: Dichter van Steen; beziend, groen en zeer Catalaans.

Antoni Gaudí (1852 – 1926) staat vooral bekend als de architect van de nog altijd niet voltooide Sagrada Família in Barcelona. Deze enorme kathedraal is een voorbeeld van organisch bouwen, een richting in de architectuur die zich laat inspireren door de natuur. Gaudí geldt – met o.a. Rudolf Steiner – als één van de grondleggers voor deze richting. Het ‘terug naar de natuur’ maakt deel uit van een heropleving van de Romantiek, die in de 2e helft van de 19 eeuw mede een reactie was op de industrialisatie.

Bram Rutgers van der Loeff (1949) is econoom en hield zich in de jaren '80 onder meer bezig met de zgn. ‘Economie van het Genoeg’ (van o.a. Bob Goudzwaard en Harry de Lange).

Bij (VNO-) NCW was hij werkzaam op het gebied van maatschappelijk (verantwoord) ondernemen en van ondernemerschap en levensbeschouwing.

Hij was gedurende drie –relatief korte– perioden remonstrants kerkenraadslid en hield vele overdenkingen, waarvan enkele malen in zondagse diensten.

[Meer lezen](#)

Woensdag 24 juli, start Zomerlezingen

Zomerlezingen: 'Het Schone en het Ware' o.l.v. dr. Johan Goud

Vier lezingen in de laatste week van juli over wat je raakt in kunst en literatuur:

Woensdag 24 juli: Kunst en spiritualiteit

Vrijdag 26 juli: Apocalyps

Maandag 29 juli: Vergankelijkheid

Woensdag 31 juli: Licht

Steeds van 14.00 tot 16.00 uur

“Mooi, maar dat is het woord niet”, schreef Rutger Kopland over poëzie. Vaak genoeg draait het in de kunst eerder om de onthulling van waarheid, die pijn kan doen. Veel kunstenaars en schrijvers zijn uit op ontregeling, op het anders leren kijken en lezen. Misschien past dat wel bij een tijd waarin ‘schoonheid haar gezicht heeft verbrand’, zoals Lucebert eens schreef. Met deze gedachten in het achterhoofd gaan we ons gedurende vier middagen bezighouden met literatuur en kunst van onze tijd.

Dr. Johan Goud was tot april 2015 hoogleraar ‘religie en zingeving in literatuur en kunst’ aan de Universiteit Utrecht, en remonstrants predikant in Den Haag.

Recente publicaties zijn o.a.: *Leven dat leven wil. Over dieren en mensen (2020)*, en *Een brief die niet meer dicht kan. Gesprek met mijn ongelovige alter ego (2023)*.

Toegang voor leden, vrienden en overige belangstellenden: € 5,- per keer

Opgave gewenst, tel 070 3250779, of remondenhaag@hetnet.nl.

[Meer lezen](#)

Activiteiten elders

Door: Peter Kelderman

Op de volgende link kunt u de [agenda](#) met de komende activiteiten vinden van de **Landelijke bureau Remonstranten**. Genoemd kunnen worden: een Retraite in Zundert, op 14 juli, en een Bijbelkring in Hilversum. De meeste andere activiteiten zijn, die door onze eigen gemeente worden georganiseerd.

De agenda met de komende activiteiten van de **Raad van Kerken Leidschendam - Voorburg** kunt voortaan [hier vinden](#), voor de zomerperiode worden geen activiteiten gemeld.

Op de volgende link kunt u voortaan de [agenda](#) met de komende activiteiten vinden van **Raad van kerken Den Haag**. Gemeld kan worden: Herdenking van de Tweede Wereldoorlog, op 18 augustus.

Van de redactie

Van ds. Reinhold Philipp ontvingen we de volgende berichten:

Gründungsgottesdienst

Op 26 mei j.l. was met een feestelijke dienst o.l.v. ds. Reinhold Philipp door 6 nieuwe vrienden en 20 nieuwe leden een begin gemaakt met het stichten van een nieuwe remonstrantse gemeente in Kelsterbach (in de buurt van Frankfurt am Main, Duitsland).

Ds. Philipp schreef hierover op Facebook: 'Het enthousiasme was aanstekelijk en de onderlinge verbondenheid en liefde voelbaar.'

Podcast EO

Reinhold Philipp meldt verder: "In de week vóór Pinksteren mocht ik meewerken aan een podcast van de EO over 'dit is mijn lied'. Het was heel bijzonder. Ik had jaren geleden op de landelijke website een korte overdenking over dit geliefde lied geschreven.

De hele bijdrage over 'Ga met God' (# 16) heeft uiteindelijk meer de toon/kleur van de EO gekregen dan ik van tevoren had verwacht. (Ook weer een leerzame ervaring)

Het is een prachtig lied en de podcast is heel mooi. Dus ik zou zeggen: ga vooral luisteren!"

[Klik hier om de podcast te beluisteren](#)

De groene kerk, groen geloven

Door: Tiny Brunott

Graag deel ik met u allen enkele zaken met betrekking tot de 'Groene kerk', die de afgelopen periode hebben plaatsgevonden:

- Op 11 februari was er een mooie dienst in de kerk geleid door ds. Antje van der Hoek, met het thema 'Klimaat of onze Aarde'. Ook de liturgische bloemschikking was prachtig; na afloop kregen wij een zaadbommetje mee, inclusief beschrijving 'hoe zaadbommetjes te maken'.
- In maart was er een Vrouwenviering in de Ichthus Kerk van Zoetermeer, die enthousiast werd ontvangen. Ik hield er een verhaal over de symbolische zaadjes die ik geplant had; ook hier kregen de aanwezigen een zaadbommetje mee. Nog heel veel dank aan onze kerk voor het geweldige idee.
- Alfred Slomp gaf een workshop in een Zoetermeerse kerk. Hij is de schrijver van 'SuperWaar en het Groene Normaal' en zijn nieuwste boek heet: 'Wat je wel kunt doen'. Het is een gids voor iedereen die in actie wil komen om duurzamer te leven, te beginnen in eigen huishouden. Alfred Slomp zegt in zijn boek dat mensen hoop moeten blijven houden en elkaar inspireren: een zin die ik de laatste jaren al heel vaak tegenkom. Een uitspraak van Vaclav Havel hier: "Hoop is niet hetzelfde als optimisme; evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen. Maar het is de zekerheid dat iets zinvol is, onafhankelijk van het eindresultaat". Alfred Slomp geeft sinds 2014 interactieve workshops over duurzaam leven: de kracht zit in de interactie (www.godindesupermarkt.nl).
- Op 31 mei j.l. was de Klimaatmars op de Zuidas in Amsterdam. Er waren veel mensen van jong tot oud. De sfeer was gemoedelijk en strijdbaar. Ik voelde me gesteund in de zin dat er veel mensen zijn die zich zorgen maken over de toekomst van de volgende generaties.
- Urgenda herdacht op 23 juni j.l. de dag van de Urgentie, met de 200 km lange menselijke 'Climate Chain' ('een rode streep van 200 km tegen klimaatverandering'), van Hoek van Holland tot Lauwersoog. U heeft het vast wel op het journaal gezien.

Kijk op de website van [Urgenda](http://Urgenda.nl).

50/75/100 jaar geleden

Door: Hans Willems

In deze rubriek kijken we af en toe terug op memorabele momenten uit de rijke remonstrantse historie.

'Naar strand of bosch'

"Wij kunnen niet verwachten, dat de vakantiemaanden ons intensief geestelijk leven zullen laten zien in de kerken." Zo begon kroniekschrijver N. B. (de Vlaardingse predikant Blokker) precies honderd jaar geleden zijn maandelijkse rubriek in het blad 'Uit de Remonstrantsche Broederschap'.

In de gemeenteblaadjes was B. alleen de wekelijkse 'godsdiens oefeningen' tegengekomen, "en daarin worden nog de bekende gezichten van veel trouwe kerkgangers gemist, die voor korter of langer tijd hun woonstede voor strand of bosch hebben verlaten."

B. zou waarschijnlijk vreemd opkijken van de vele activiteiten die remonstrantse gemeenten en andere kerken anno 2024 's zomers ontplooiën. In deze Nieuwsbrief leest u over de zomerlezingen van Johan Goud en de Vrijzinnige Zomerontmoetingen, en de diaconale stichting Stek heeft ook nog tal van zomeractiviteiten in Den Haag.

Honderd jaar geleden was dat anders. Sommige zondagsdiensten vervielen en augustus was blijkbaar de maand waarin gemeenten werkzaamheden aan hun kerkgebouw lieten verrichten.

De voormalige remonstrantse kerk aan de Laan, gezien vanaf de honderd jaar geleden aangelegde Jan Hendrikstraat

Over Den Haag meldt de kroniekschrijver: "Den Haag is bezig met de afwerking en bijbouw harer kerk aan de zijde van den nieuwen verkeersweg." Gedoeld wordt op de aanleg van de Jan Hendrikstraat waardoor de tot dan toe verscholen zijgevel van de remonstrantse kerk in de vrije ruimte kwam.

Toch was er ook in 1924 een opvallende remonstrantse bijeenkomst in de zomer. Van 3 tot 10 augustus werd in Utrecht geconfereerd over oorlog en vrede, "waarvoor menig predikant en niet-predikant, meestal belangeloos, een stukje vacantiereis offert. Het slagen dier bijeenkomsten laat zien, hoe het verlangen naar stuwning in de richting van vrede toch wel in velen leeft." De kroniekschrijver eindigt met een wens: "Moge de ontspanning van den zomer straks in staat stellen tot gespannen arbeid, waaraan allen in ons gemeentelven hun beste krachten mogen wijden."

Waarvan akte!

Bibliotheca Remonstrantica

Door: Jacques Zwaan

Esperanto - taal van de toekomst...

Toen Gerrit Berveling en ik samen hebben gewerkt in 'Dat wonderlijke kerkasiel; de non-stop viering in de Haagse Bethelkapel' alhier, stelde ik Gerrit voor als: classicus, esperantist, theoloog, emeritus-predikant.

In onze bibliotheek staat een rij boeken door Gerrit geschreven. Daaronder een hele serie vertalingen van teksten, oud-testamentische evenals evangelieteksten, ook deuterocanonieke en een enkel apocrief. Deuterocanoniek wil zeggen boeken die niet voorkomen in de Hebreeuwse bijbel maar wel in de Griekse, de Septuagint en een enkele apocrief (een meer verhalen tekst).

Kortelings hebben wij onder leiding van onze voorzitter Johannes Tromp deze teksten aangeboden aan het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap. Mijns inziens is dit een erkenning en waardering voor de intensieve arbeid van Gerrit.

Gerrit Berveling met Rieuwerd Buitenwerf, directeur van het Bijbelgenootschap

Zelf zal hij het gemakkelijk vinden. Hij vertelt er altijd heel enthousiast over, maar toch...

Esperanto is 's werelds meest gesproken, geconstrueerde internationale hulptaal. Het werd in 1887 door L.L. Zamenhof gecreëerd en is bedoeld als een 'universele tweede taal voor internationale communicatie'.

Groene kerk, groen geloven

Geef de groene pen door

Groen (leren) zien

Door: Bram Rutgers van der Loeff *)

Der Panther

Im Jardin des Plantes, Paris.

*Sein Blick ist vom Vorübergehn der Stäbe
so müd geworden, dass er nichts mehr hält.
Ihm ist, als ob es tausend Stäbe gebe
und hinter tausend Stäbe keine Welt.
Der weiche Gang geschmeidig starker Schritte,
der sich im allerkleinsten Kreise dreht,
ist wie ein Tanz von Kraft um eine Mitte,
in der betäubt ein grosser Wille steht.
Nur manchmal schiebt der Vorhang der Pupille
sich lautlos auf -. Dann geht ein Bild hinein,
geht durch der Glieder angespannte Stille –
und hört im Herzen auf zu sein.*

De panter

*Zijn blik is door het lopen langs de tralies
zo moe geworden dat hij niets meer ziet.
Het moeten hem wel duizend spijlen lijken
en achter deze duizend bevindt zich - niets.
De zachte tred van de sterke lenige schreden
die om de allerkleinste cirkel draait,
lijkt als een dans van kracht rondom een midden
waarin verdoofd een grote wilskracht huist.
Soms echter schuift het gordijn voor de pupillen
geluidloos open -. Dan komt een beeld naar
binnen, dringt door de stilte van zijn
strakgespannen leden - en eindigt in zijn hart om
nergens meer te zijn.*

Rainer Maria Rilke, vertaling: W.A. Fraikin

Bron: poëzie-leestafel.info

In 1902 maakte de Duitse dichter Rilke (1875-1926) kennis met de Franse beeldhouwer Rodin (1840-1917). Hun relatie was in eerste instantie die van leerling en meester. Rodin zei Rilke dat hij scherp en onbevooroordeeld moest leren kijken, want dat was voor een kunstenaar het ideale uitgangspunt. Dat resulteerde al kort na hun kennismaking in het bijgaande gedicht 'De panter'. In dit gedicht lijkt Rilke zelf niet anders dan als waarnemer en 'documentalist' aanwezig te zijn. Dit in tegenstelling tot al Rilkes eerdere werken, waarin hij veel explicieter zijn eigen gedachten en gevoelens neerlegt.

Toch heeft ook het gedicht 'De panter' een zekere en onvermijdelijke persoonlijke 'inkleuring': Rilke wéét dat katachtigen een soort derde ooglid hebben en geeft een duiding aan het gedrag en de situatie van de panter: een vermoeide gevangene, door de mens weggerukt uit zijn natuurlijke omgeving. Mogelijk kun je die duiding echter ook zien als een 'schouwen', een zien wat er wérkelijk aan de hand is.

Wanneer we ons zorgen maken om de natuur en onze 'footprint' willen beperken, kunnen we ons ook het advies van Rodin aan Rilke aantrekken. Allereerst moeten we goed kijken, goed kijken naar de ons omringende natuur. We zullen dan zien dat de mens op allerlei manieren de natuur veel schade berokkent. Pijn of wangedrag zien is overigens nog niet voldoende om mensen aan te zetten tot het juiste gedrag, tot hulp aan een slachtoffer bijvoorbeeld. Het verhaal van de Barmhartige Samaritaan is daar de bekendste illustratie van: slechts één van de drie voorbijgangers komt 'in actie'. Maar wanneer je de problemen in het geheel niet ziet, wordt actie nóg onwaarschijnlijker. Vandaar het belang van 'gróen zien'. Eventueel door de ogen van een ander, een dichter bijvoorbeeld.

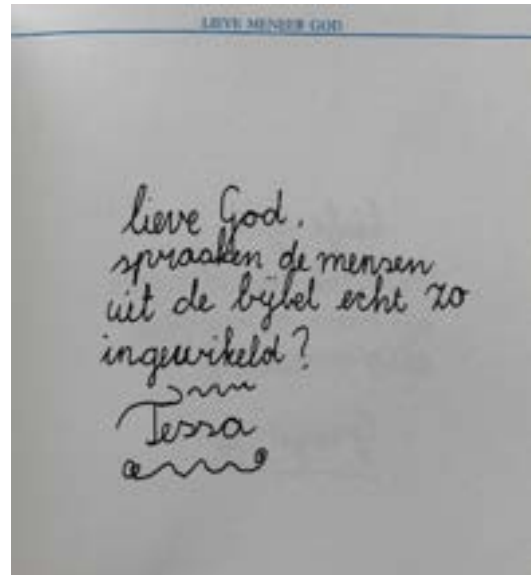
*) Belangrijke gedachten uit deze tekst zijn ontleend aan 'Rilke en de wijsheid' van Jan Oegema (2021)

Lieve meneer God

Door: Miriam van Dam

In deze rubriek zullen we in de Nieuwsbrieven-Plus een kostelijke verzameling kinderbriefjes met vragen, wensen, klachten voor God plaatsen.

We ontlene deze briefjes aan het boekje 'Children's letters to God', samengesteld door Stuart Hample en Eric Marshall. De illustraties zijn van Tom Bloom. De Nederlandse vertaling: 'Lieve meneer God' is uitgegeven door Unieboek bv/van Holkema & Warendorf, Houten. Zesde druk 2000.

Bibliotheca Remonstrantica

Door: Jacques Zwaan

Constructions of Homosexuality and Christian Religion in Contemporary Public Discourse in the Netherlands

In onze bibliotheek bevinden zich een aantal 'roze' boeken. Een enkel jaar terug kregen wij het proefschrift van Marco Derks. Het draagt de titel, die boven dit artikel staat. Derks vertegenwoordigt een andere kerkelijke richting. Zijn werk is waardevol en van hoog niveau. Met genoegen is het dus opgenomen in onze collectie.

Deze dissertatie gaat over constructies van homoseksualiteit en religie in het hedendaags publiek discours in Nederland.

Om uit te dagen, debiteer ik steevast, dat in Hervormd Groningen een relatie tussen twee heren werd ingezegend, voordat remonstranten zich positief uitspraken een over gelijkgeslachtelijke levensoriëntatie. Tegenwoordig is de discussie veel verdergaand: queer, homoseksueel, biseksueel, transgender, interseksueel, panseksueel, binair, non-binair, geslachtsverandering etc., etc. Soms duizelt het wel eens.

In het proefschrift van Derks treffen we een minder breed scala aan. Zijn proefschrift bouwt verder op wetenschappelijke publicaties over homonationalistische anti-islamdiscoursen in Nederland, en levert een academische bijdrage met een analyse van het vele nog amper bestudeerde bronnenmateriaal van publieke discoursen over homoseksualiteit waarin christendom een discursieve rol speelt. Het analyseert seculiere discoursen over (christelijke) religie en christelijke discoursen ten overstaan van een seculier publiek.

1. Analyse van en reacties op een aantal toespraken en boodschappen van Paus Benedictus XVI.

2. Analyse van debatten over gewetenbezwaarde trouwambtenaren, c.q. weigerambtenaren. Na een bespreking van de scheiding tussen kerk en staat wat betreft de voltrekking van het huwelijk de

3. Analyse van publieke discoursen rond de Nederlandse evangelische hulpverleningsorganisatie Different, die regelmatig onderwerp van publieke controverses geweest is vanwege haar negatieve visie op homoseksualiteit en haar (vermeende) gebruik van conversietherapie. Different mikt op genezing, want deze keuze komt volgens hen voort uit trauma's uit de kindertijd.

4. Analyse van het concept seksuele en religieuze identiteiten in Nederlandse publieke discours over homoseksualiteit. Eerst komt aan de orde, dat LHBT-personen vrij moeten zijn om 'zichzelf te zijn'. Op een impliciete wijze ontkent, degradeert dit discours bepaalde vormen van seksualiteit, m.n. conservatief-protestantse, die spreken van 'in Christus'. Daardoor wordt de identiteit ondergeschikt gemaakt aan een bepaalde vorm van christelijkheid. Ten tweede komt aan de orde hoe seculiere paniek wordt gebruikt om de manier te duiden waarop media, politici, activisten en anderen vaak reageren op nieuws over religie en homoseksualiteit. De verschillen en overeenkomsten tussen seculiere verdedigers en christelijke critici worden vervolgens besproken. Evenals de verschillen in sociale positie tussen moslims en (orthodoxe) christenen in Nederland vormen een verklaring voor de verschillen tussen de uitkomsten van het onderzoek. Het onderzoek wordt afgesloten met enkele suzertheologische

Redactie: Peter Kelderman, Hans Willems en Miriam van Dam
Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag
Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> - E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Facebook: Remonstranten Den Haag
Telefoon: 070-3250779

Over de Remonstranten

Wij vinden dat geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

[Lees verder](#)

[Uitschrijven](#) | [Abonnement beheren](#)

